

Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкаръв“
гр.Попово, 7800, ул.„Раковска“ №1, тел: 0608/46551, тел/факс:0608/46552
e-mail: info@pgss-popovo.com , www.pgss-popovo.com

Утвърждавам.....

Директор: инж.агр. Т. Тодорова

***ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
УЧЕБНАТА 2022 / 2023 г***

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище на ПГСС „Никола Пушкиarov“ град Попово, е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на средното професионално образование. Програмата е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост. С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията.

За целите на Програмата се прилагат определенията, дадени в Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система. Като „преждевременно напуснали училище“ се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение. „Отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

Програмата представя:

- SWOT анализ - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишния план и Плана за квалификация на педагогическите кадри.
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

ПГСС „Никола Пушкиarov“ е най-голямата гимназия на територията на община Попово .

В началото на учебната 2021/2022 година броят на учениците, обучаващи се в училището е 435 ученици, разпределени в 20 паралелки в дневна, дуална и самостоятелна форма на обучение, в края на годината учениците са 420. През учебната година 8 ученици са преминали в самостоятелна форма на обучение, 2 са се преместили в друго училище и 5 са заминали в чужбина. Етническият състав е разнороден, преобладават учениците от български произход, но има ученици, макар и малък процент от турски и ромски етнос.

Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище и риск регистър към нея. Но за

ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици.

Ученици отпаднали от образователната система са тези, които са заминали в чужбина – 5. През последните две години драстично нараства броят на учениците, които напускат училище поради заминаване в чужбина. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

Като причини за допускане на неизвинените отсъствия от учениците са закъсненията, включително на пътуващите ученици, бягства от час поради ниска мотивация за учене, негативно отношение към училището, към учител, към учебен предмет, страх от изпитване и получаване на слаба оценка, отстраняване от час при нарушаване на дисциплината и възпрепятстване на работата на учителите, занижен родителски контрол или липса на родителски умения за справяне с проблема, липса на електронни устройства или интернет свързаност.

Превантивни мерки за намаляване на отсъствията са и периодичното информирание на Дирекция "Социално подпомагане" за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за един месец, както и периодични доклади до МКБППМН и образуване на възпитателни дела за ученици с противообществени прояви. Като най-чести причини за допускане на неизвинените отсъствия класните ръководители посочват закъсненията, отсъствията на пътуващите ученици, бягства от час, поради ниска мотивация за учене.

За компенсиране на отпадането от образователната система на учениците до 24 години е преминаването им в задочна или самостоятелна форма на обучение. Основна причина за неприсъствие в редовните часове учениците изтъкват семейните причини, родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции.

През последната година в училище няма ученици, прекъснали образованието си поради семейни причини, което се дължи на факта, че училищната комисия е успяла да ги задържи от отпадане.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлагане на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическата колегия изискване за повишаване квалификацията на учителите.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- Работата по проекти .
- Извънкласни дейности –творчески, спортни и информационни кампании.
- Занимания в клубове
- Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети.
- Системни разговори с родители и ученици
- Ден на самоуправлението

- Даване на стипендии на ученици в затруднено финансово положение и на такива постигнали високи резултати в обучението.
- Осигуряване на транспорт за осъществяване на изнесени учебни практики.
- Превоз на ученици, живеещи в близки населени места до Попово.
- Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност
- Отбелязване на различни празници.
- Осигуряване на компютри или мобилна техника, при необходимост за обучение в ОРЕС.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Усъвършенстване работата на педагогическите екипи по разработване и изпълнение на свои програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане .
2. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на деца и ученици от идентифицираните рискови групи в училище, чрез целенасочено единно въздействие в сътрудничество със заинтересованите страни.
3. Подобрени резултати от обучението, измерими от ДЗИ и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик.
4. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от учителите мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок за изпълнение	Индикатор и
I.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО			
1.1.Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление			
1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в училището			
Актуализиране на Стратегията за развитие на училището	Главен учител	До 30.10.	1бр.актуализирана стратегия
Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците /ежемесечни справки, писма/	ЗДУД	2022/2023	Бр.отсъствия Бр.преместени ученици
Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: ХИВ-кампанията, Ден на розовата фланелка,Световния ден на водата, Деня на Земята,	Всички педагогическ и специалисти	2022/2023	Бр.проведени кампании Брой участвали

Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкиarov”
 гр.Попово, 7800, ул.”Раковска“ №1, тел: 0608/46551, тел/факс:0608/46552
 e-mail: info@pgss-popovo.com , www.pgss-popovo.com

спортни състезания, Ден на самоуправлението, Ден на здравословното хранене, Да почистим България, дарителски акции, кампания „Коледен базар, състезания по професии.			ученици
Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директор ЗДУД	2022/2023	Брой извършени проверки
Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители по чл.8 от Наредба 12/01.09.2016 за статута и професионалното развитие на учителите, директори и други педагогически специалисти	Директор ЗДУД	2022/2023	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях: -изготвяне на списък -изготвяне на карта за всеки ученик	Класни ръководители Педагогическ и съветник	До 30.11.2022	Изготвен 1 бр.регистър Бр.карти
Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директор ЗДУД ЗДУПД	2022/2023	Брой НП Брой проекти
Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководители те на групите	2022/2023	Брой обхванати ученици
Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище			
Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждеременно напускане на училище .	Директор Гл.учител	2022/2023	Бр.обучени учители
По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост.	Педагогическ и специалисти	2022/2023	Бр.извършени проверки Брой проведени открити уроци
Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - лично ориентиран подход	Учители	2022/2023	Бр.извършени проверки
Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати	Учители по предмети	2022/2023	Резултати от обучението
Анализ на движението на учениците и причини за	ЗДУД	2022/2023	Брой

Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкаргов”
гр.Попово, 7800, ул.”Раковска“ №1, тел: 0608/46551, тел/факс:0608/46552
e-mail: info@pgss-popovo.com , www.pgss-popovo.com

напускането им			напуснали ученици
II.ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство	Директор ЗДУД	2022/2023	Брой инициативи
Сътрудничество с различни организации-МКБППМН, ДПС, Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”	ЗДУД Педагог. съветник	2022/2023	Брой срещи
Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	2022/2023	Брой проведени срещи
Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители	2022/2023	Брой инициативи
III.ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
Създаване на условия в професионалните училища за придобиване на квалификация по професии на лица, отпаднали или преждевременно напуснали	ЗДУПД Педагогически и съветник	2022/2023	Бр.отчети
Увеличаване на възможностите за учене на работното място, с акцент върху разкриването на повече места за стажуване и мотивиране на местния бизнес за приемане на стажанти	Директор ЗДУПД	2022/2023	100% ученици

В плана за изпълнение на Стратегията за периода 2022/2023 година е обърнато особено внимание на няколко елемента:

1. Преимуществено са разработени мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище.
2. Поставя се акцент върху засилената информационна дейност на всички нива за популяризиране на ползите от образование, заедно с обмена на добри и работещи практики между всички заинтересовани страни.
3. Поставя се началото на разработване на система за ранно предупреждение, която да бъде напълно функционираща в рамките на действието на Стратегията. Системата ще осигури постоянна и надеждна информация за движението на учениците в рамките на страната и възможности за проследяване на тяхното образование и развитие.

I. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Въвеждане на специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система в стратегиите за развитие на училищата.
2. Провеждане на регионални срещи с директори на училища и представители на общините, други заинтересовани страни по разработването на училищните стратегически документи и на механизъм за контрол на изпълнението им с обмен на добри практики
3. Назначаване на помощник на учителя и помощник-възпитател при деца в риск от отпадане
4. Планиране и реализиране на съвместни информационни кампании от заинтересованите страни за намаляване на риска от отпадане и преждевременно напускане на училище и за повишаване на информираността относно значението на образованието
Брой информационни кампании;
5. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в екологични кампании и събития за отбелязване на дати от екологичния календар (Световен ден на водата, Ден на Земята, Ден на околната среда и др.)
6. Допълнително финансиране на дейности в училищата за намаляване на риска от ПНУ
Брой ученици включени в допълнителните дейности
7. Реализиране на политики за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), вкл. осигуряване на достъпна архитектурна среда
Брой подпомогнати ученици,
Брой педагогически специалисти за подпомагане интегрираното обучение
8. Повишаване на обхвата в целодневна организация на учебния ден
Брой проекти за финансиране
9. Подобряване на достъпа до разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности
10. Подобряване на достъпа до образование чрез допълнителни мерки, вкл. безплатни учебници до завършване на средно образование; безплатен транспорт до завършване на средно образование за децата от населени места, в които няма училище
11. Обмен на добри практики в училищата и създаване на уеб базирана платформа за информиране
12. Повишаване на достъпа до съвременни информационни технологии и електронизация на учебния процес
13. Осигуряване на училищата с хардуер и софтуер за използване на ИТ не само в обучителния процес, но и извън часовете за децата, които нямат компютър вкъщи
14. Реализиране на политики за преодоляване обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците
15. Повишаване обхват за допълнително обучение по български език чрез използване на подходящи форми за допълнително обучение (консултации, работа по програми и проекти)
16. Подобряване на възможностите за обучение на деца със СОП в риск от отпадане

II. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Провеждане на беседи с подрастващи и с техните родители за начина на предпазване от ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, за риска от раждане на деца с вродени аномалии, наследствени болести.
2. Изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране и консултиране в различните възрастови групи за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация

3. Институционализиране на центровете за кариерно ориентиране, създадени в рамките на проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование”
4. Реализиране на партньорски програми между бизнес-организациите и професионалните училища за по-тясна връзка и практическа реализация на завършилите и придобилите професия
5. Разработване на учебни планове за професионално образование и обучение с придобиване на квалификация по професия
6. Стартиране на пилотен проект по прилагане на системи за ранно предупреждение в училищата („индивидуален образователен номер”)
7. Максимално обхващане на децата в риск от отпадане в занимания по интереси

III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Привличане на преждевременно напуснали за завръщане във образователната система
Брой реинтегрирани в образователната система
Брой кампании
2. Популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове
Брой кампании
3. Увеличаване на възможностите за учене на работното място, с акцент върху разкриването на повече места за стажуване и мотивиране на местния бизнес за приемане на стажанти
4. Повишаване обхвата в образование и обучение на лишените от свобода
5. Валидиране на компетентности(вкл. и на преждевременно напуснали образователната система) придобити в процес на неформално обучение и/или самостоятелно учене
Брой с основно образование, валидирали знания

IV. КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

1. Разработване на проект и подписване на Споразумение за партньорство
2. Контрол по изпълнение на Плана

II. Мерки за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система

1. Превенция,

- Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление

- Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище:

- прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето и ученика като партньор в образователния процес;

- задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище;
- назначаване на помощник на учителя и помощник-възпитател при идентифицирана необходимост;
- развиване и популяризиране на нови форми на обучение;

-Осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата и учениците от уязвими етнически общности

-Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности

2. Интервенция,

- Повишаване участието и ангажираността на родителите:

- популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище;
- повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на детската градина и училището;
- включване в осъществяването на граждански контрол в управлението на образователните институции.

- Кариерно ориентиране и консултиране:

- изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране и консултиране в различните възрастови категории за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация;
- популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище

2. Компенсиране

- Реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я:

- завръщане на преждевременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: дистанционна, вечерна, заочна, кореспондентска;
- участие на преждевременно напусналите училище в курсове за ограмотяване,

Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкаргов”
гр.Попово, 7800, ул.„Раковска“ №1, тел: 0608/46551, тел/факс:0608/46552
e-mail: info@pgss-popovo.com , www.pgss-popovo.com

допринасящи за социална интеграция и включване в пазара на труда;

- популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове;
- създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
- увеличаване на възможностите за учене на работното място, с акцент върху разкриването на повече места за стажуване и чиракуване и мотивиране на местния бизнес за приемане на стажанти;
- осигуряване на устойчиви механизми и средства за гарантиране на възможност за включване в образование и обучение на лишените от свобода.

Програмата за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2022/2023 година на училищната общност при ПГСС „Никола Пушкаргов“ е утвърден със **Заповед =====**. и е актуализиран на заседание на ПС с Протокол № 1/15.09.2022 г.